

Nový cyklus debat provázel mimořádný zájem veřejnosti

25.9.2025 - Petra Jungwirthová | Ústav pro studium totalitních režimů ČR

Debut nového diskuzního cyklu Ústavu pro studium totalitních režimů přilákal do Paláce Archa ve čtvrtek 18. září 2025 v podvečer desítky lidí - z řad odborníků, studentů, zástupců médií i široké veřejnosti - a otevřel náročné téma bez frází. Žhavá minulost, jak se cyklus nazývá, si dal za cíl vytvořit otevřený prostor pro dialog o historických tématech, která stále rezonují v současnosti a ovlivňují společenské dění, veřejnou debatu i individuální postoje a stejně tak mají dopady na budoucí vývoj. První setkání proběhlo na téma Antisemitismus, Izrael a my. a vystoupily v něm tři výjimečné ženy tří různých generací - pamětnice, disidentka a mladá židovská aktivistka -, aby nabídly jedinečný mezigenerační pohled na téma, které je historicky zakořeněné a zároveň palčivě aktuální.

Debatní večer úvodními proslovů zahájili **Ladislav Kudrna**, ředitel **Ústavu pro studium totalitních režimů** spolu s 1. náměstkem USTR **Kamilem Nedvědickým**, jenž celý diskuzní koncept vymyslel. Historik **Ivo Cerman**, který debatu moderoval, vyzdvihl potřebu mezigeneračního pohledu na židovskou zkušenost ve 20. a 21. století: od přeživší šoa, přes disidentku normalizační éry, až po aktivní hlas současné mladé generace. Michaela Vidláková, přeživší šoa a pamětnice, která zažila věznění nacistickým i pronásledování komunistickým režimem, nabídla hluboce osobní reflexi antisemitismu napříč totalitními obdobími. Věra Tydlitátová, zakladatelka Ligy proti antisemitismu a signatářka Charty 77, popsala, jak se narativy nenávisti v české společnosti proměňovaly – od období normalizace až po dnešní veřejný diskurz. A Emma Günsberger, předsedkyně České unie židovské mládeže, přinesla pohled mladé generace, která se s antisemitismem a antisemitismem setkává v nových formách, zejména na sociálních sítích, v univerzitním prostředí i v každodenním veřejném prostoru.

Atmosféra večera byla soustředěná, místy emotivní, ale po celou dobu hluboce lidská. Dotazy z publika svědčily o silném zájmu porozumět, naslouchat i sdílet vlastní postoje a zkušenosti. Debata překročila hranice historické exkurze – otevřela prostor pro reflexi identity, předsudků, kolektivní paměti i odvahy se ptát. *„Byl to večer, který zanechal stopu – nejen díky silným osobnostem v panelu, ale především díky tomu, že se zde mluvilo beze strachu a bez obalu,“* zaznělo od jednoho z návštěvníků.

Cyklos *Žhavá minulost*, jehož iniciátorem je **Kamil Nedvědický**, 1. náměstek ředitele **Ústavu pro studium totalitních režimů** vznikl jako součást širšího úsilí zpřístupnit výsledky výzkumu široké veřejnosti a otevřít historická témata v jejich přesahu do současnosti. *„Zkušenost z předchozích let nám ukázala, že veřejnost má zájem nejen o historická fakta, ale i o hlubší porozumění jejich dopadům na dnešní společnost. Žhavá minulost proto tematizuje otázky, které v historii neskončily – rezonují dodnes a formují naše hodnoty, postoje a společenskou debatu a mají dopad i na budoucnost společnosti, v níž žijeme,“* uzavřel **Kamil Nedvědický**.

Co dál? *Žhavá minulost* bude pokračovat pravidelně – jak v Praze, tak v dalších městech a regionech České republiky. Série chystaných debat se zaměří na další složitá témata jako je dědictví Státní bezpečnosti, postsovětský nacionalismus, paměť a veřejný prostor, totalitarismus, vztah ke kolektivní vině či konkrétní příběhy, které rezonují dodnes. Cílem je oslovit různorodé publikum a přinášet do veřejného prostoru důležitá, byť často opomíjená nebo obtížná témata.

AUTOR: **PETRA JUNGWIRTHOVÁ**

FOTO: **ÚSTR / JINDŘICH MYNÁŘÍK**

<https://www.ustrcr.cz/novy-cyklus-debat-provazel-mimoradny-zajem-verejnosti>